(Nro. 69.)

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek Nro. 35. 26. Marca 1819.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Podczas uroczystego obchodzenia rocznicy urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości, naszego Pana naymiłościwszego, W. Franciszek Truskolawski, Dziedzic dóbr w Cyrkule Sanockim ofiarował darem dla całego stoiącego w Cyrkule tameczuym C. K. bataliionu piechoty Zacha, 2 beczek piwa, beczkę gorzałki, i dla każdego żołnierza żołd pięciodniowy. — Podobnież Dziedzic Dombrówki W. Tchornicki, ofiarował woysku 3 beczek piwa i wiadro gorzałki, a miasto Sanok kazało wydać każdemu żołnierzowi po 2 funty mięsa. — Za patryiotyczne te dary C. K. Rząd kraiowy oświadczył Dawcom swoie ukontentowanie.

W. Korytowski Dziedzic Tarnopola obowiązał się dawać na utrzymanie inwalida Prokopa Szoja co dzień po 7 1/2 kr., dopóki tenże żyć będzie.

Gazeta Wiedeńska z d. 16. Marca umieściła następuiące obwieszczenie uprzywileiowanego Austryiackiego Banku narodowego. — W skutku naywyższey uchwały, ogłoszoney iuż publicznie przez Dyrekcyię banku d. 30. Stycznia, a przez C. K. Rząd kraiowy Austryi niższey d. 8. Lutego r. b., summy pożyczać się maiące na obligacyie kraiowe, rozciągać się będą począwszy od dnia dwudziestego drugiego bieżącego miesiąca aż do naymnieyszey ilości Pięciuset Zł. Renskich waluty bankowey, a to w miarę każdoczasowych zasobów do żadnego innego użytku nieprzeznaczonych, na wszystkie obligacyie kraiowe których likwidowanie odbywa się w Wiedniu, temi zaś są: Obligacyie kamery nadworney i Banku Wiedeńskiego, pochodzące z C. K. pożyczek zagranicznych, tudzież obligacyie na pożyczki czynszowe i dominikalne przymuszone, zapisy długowe Rządu kraiowego Austryi niższey, nakoniec obligacyie Stanów Austryi niższey, naywyższey Kamery Wiedeńskiey, naywyższego Skarbu i domestykalne. Pierwszych trzech dni każdego tygodnia, lecz tylko od osob tu osiadłych, przyymowane będą do mieyscowego Protokółu podawczego prosby o zaliczenie czyli pożyczkę na papiery publiczne, tak iak dotychczas podaniem na pismie kategoryy, całkowitey Summy kapitalney, procentów, i czasu, na iaki pożyczka żądana. Prosby te podpisane bydź maią od zastawcy obligacyy z wykazaniem stanu i pomieszkania, i temże zaraz Piątku następuiącego od godziny 9tey ranney pisemnie rozstrzygniune zostaną. Rezolucyie które naydaley do Poniedziałku następnego odebranemi nie zostaną, uznane będą za zgasłe; w równymże czasie przynieść należy obligacyie przeznaczone na zastaw, do rosprawy urzędowey, wyiąwszy obligacyie, brzmiące na imię oznaczone, i poprzedniczo na imię Banku przeistoczyć się maiące, do złożenia których przeznacza się ósmy dzień, iako termin naydłuższy od daty rezolucyi t. i. Sobota następnego tygodnia.

Posiadacze obligacyy brzmiących na pewne imiona, maią po otrzymanem tuteyszem zezwoleniu na pożyczkę, postarać się u właściwych Urzędów, aby obligacyie te przeistoczone były na imię: „Urzędu pożyczki i Depozytów uprzywileiowanego Austr. Banku narodowego;" albowiem w tenczas dopiero zdolnemi będą do przyięcia iako zastawy za pożyczkę, gdzie potem strony składaiąc uzyskaną rezolucyię i przeistoczoną na imię Banku obligacyię, zgłosić się maią do Kassy centralney, o wypłacenie wyznaczoney pożyczki.

Przy odpłacaniu summ pożyczonych na owe obligacyie, powrócone będą obligacyie przeistoczone na imię Banku z dołączoną cessyią urzędową brzmiącą na imię zastawcy. Co do innych, w tey mierze zachować się maiących formalności, ponawiaią się ninieyszem przepisy ogłoszone d. 19. Lutego r. z. ustawione dla działań Banku w rzeczy pożyczki i depozytu.

W Wiedniu d. 15. Marca 1819.

(Następuią podpisy.)

)(

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Gazeta Bremska umieściła konwencyię, zawartą między Królem Hiszpańskim a Zjednoczonemi Stanami Ameryki północney, względem wzaiemnego wynagrodzenia szkód, wyrządzonych iednemu Narodowi przez drugi, w ciągu ostatniey woyny. Jest to taż sama konwencyia, którą zawarto w Madrycie roku 1802, a którey zatwierdzenie Dwór Hiszpański dotychczas zwłoczył. Mianowany będzie Sąd polubowny składaiący się z 5ciu obopólnych Członków, który rozstrzygać ma wszelkie pretensyie z powodu rabunków zaszłych między Poddanymi obu Państw do roku 1802. — Bardzo uderza powrót Jenerała Renowalesa do sprawy Hiszpańskiey; przypisuią to pośrednictwu Xięcia San Carlos, Posła Hiszpańskiego przy Dworze Londyńskim. Byłaby to rzecz godna uwagi, gdyby Renowales przywróconym został do łaski właśnie w tey chwili, gdzieby spełniano wyroki śmierci wydane przeciwko współwinowaycom iego, więzionym ieszcze w Waliadolidzie. — Powątpiewaią bardzo o rzeczywistości pogłoski, iakoby powstańcy Amerykańscy wysłali Deputowanego ofiaruiąc koronę iakowemu Xiążęciu Europeyskiemu. — W Kadyxie otrzymano pocieszaiącą wiadomość, że do Veracruz przybył szczęśliwie transport z Mexyku, składaiący się z 8 millionów piastrów, różnych towarów. — Od przylądka Ortegal aż do Santa Maria okryte iest morze korsarzami powstańców, którzy nawet przy uyściu rzeki Tagu zabieraią łupy. Jeden z nich, nazwiskiem Mściciel, o 30 działach, iest naystraszniejszym i zabiera naywięcey zdobyczy. — Coraz bardziey wzmaga się zuchwałość kup zbroynych w Hiszpanii. Czatuią one tylko na rządowe transporta pieniężne, a 200 z nich napadłszy Królewską fabrykę sukienną w Czcaray, umundurowało się zupełnie. — Według gazety Dworskiey Madryckiey zmnieyszyła się zaraza morowa w Tangerze, i nie umierało w ciągu miesiąca nad 60 osób.

Włochy.

Wieści o niepomyślnem stanie zdrowia Oyca S. rozsiewane od kilku tygodni były bezzasadne wcale. Jego Świątobliwość odprawiał obrządki popielcowe w pałacu Kwirynalnym dnia 24go Lutego, gdzie znaydował się także i W. Xiążę Rossyyski Michał, który dnia 26go wyiechał do Neapolu. — NN. Królestwo Ichmość Sardyńscy z towarzystwie Xiężniczek i licznego orszaku przybyli dnia 2go Marca do Genui, gdzie ieszcze dnia 25go Lutego przybył Xiążę Carignan. — Xiążę Antoni Saski z Małżonką i Siostrzenicą Swoią przybył dnia 16go Lutego do Florencyi. Wieczorem był wielki bal we Dworze, gdzie znaydował się Arcy-Xiążę Józef Palatyn Węgierski, Dygnitarze i Ministrowie zagraniczni. — Mylnie głoszono, że Kardynał Consalvi wyiechać miał z Rzymu do Wenecyi dla powitania NN. Cesarstwa Ichmość Austryiackich, i assystowania Im w dalszey podróży; iest to bowiem Nuncyiusz Stolicy S. przy Dworze Wiedeńskim, który wyiechał do Wenecyi. — N. Król oboiey Sycylii mianował Xięcia Metternicha Xięciem Bortelli a tytuł ten przechodzi i na potomków iego. — W Rzymie umarł niedawno P. Ackerblad, Mąż biegły bardzo w starożytnościach Greckich i Rzymskich, i ieden z naydoskonalszych polyglotów; umiał albowiem 36 języków. — Niemiecka gazeta powszechna umieściła list z Rzymu, datowany pod dniem 27mym Lutego, w którym stoi: „Onegday wyiechało z tąd do Anglii za paszportami od Ministeryium Angielskiego 4 osoby, celem udania się daley do wyspy S. Heleny. Temi są 1.) Xiądz Viiiali, młody Doktor medycyny, który zdał doskonale examin i praktykował w szpitalu S. Ducha; 2.) Chirurg Antomarchi, były Professor przy uniwersytecie w Pizie; 3.) Xiądz Bonavita, maiący lat 65, który przez kilka lat był w Domu Xiężniczki Borghese; iedzie on do wyspy S. Heleny iako spowiednik dla tamecznych mieszkańców wyznania Rzymsko-Katolickiego, i tym celem otrzymał od Propagandy patent na Missyionarza Apostolskiego; 4.) kucharz. Wszystkie te osoby ofiarowały się zostawać na wyspie S. Heleny aż do końca życia Napoleona, ieżeliby Rząd Angielski inaczey nie rozrządził. Wysłanie Duchownego do wyspy S. Heleny, nastąpiło po części na wstawienie się Kardynała Fesza do Lorda Bathursta, w czem i Stolica S. urzędownie dopomagała. — Kawaler Thorwaldsen wybiera się w podróż przez Wiedeń i Berlin do Kopenhagi. Powracaiąc wstąpi do Warszawy dla oglądnienia mieysca, gdzie postawiony ma bydź pomnik dla poległego pod Lipskiem Xięcia Poniatowskiego, do którego to pomnika podiął się wzór zrobić."

Niemcy.

Względem stosunków woyskowych Związku Niemieckiego uradzono na czwartem posie

dzeniu Seymowem dnia 11. Lutego, że główne rysy tudzież uprzednie oznaczenia etc. etc. wypracowane przez Wydział tym końcem wyznaczony, przyięte zostaią za przygotowanie i podstawę do finalnego ułożenia wspólnego systematu obrony, względem czego po wniesieniu szczegółowych żądań, ich roztrząśnieniu i zdaniu sprawy przez Wydział Seymowy, nastąpić ma ostateczne postanowienie. Na posiedzeniu więc piątem dnia 18go, Poseł Pruski, a na posiedzeniu szostem dnia 25go, Posłowie Saski, Niderlandzki i Badeński podali swoie dodatkowe wnioski w tey mierze. — Dnia 4. Marca była sessyia poufna, gdzie Poseł P. Berg wniosł proiekt względem wolnego od cła przeprowadzania rzeczy Monarchicznych przez Kraie związkowe, co dało powód do wzmianki o uwolnieniu Posłów Związkowych od opłaty myta i t. p. — Z powodu przybycia P. Hiórta, Posła Szwedzkiego przy Seymie Niemieckim, Ces. Austryiacki prezyduiący Poseł dawał w dniu 27. Lutego, wielki obiad dyplomatyczny.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych Bawarskich dnia 15. Lutego, Minister przychodów przełożył budżet na rok 1818—19, według którego przychod 30,258,137, wydatek 30,940,727, a zatem niedobor 682,590 ZR. wynosi. Ogólny dług Stanu wynosi 105,752,658 ZR. z prowizyia od niego zabiera niemal czwartą część przychodu. Dla zastąpienia niedoboru ma zaprowadzony bydź stempel na czynności wexlowe i podatek od wina, do czego dorachować się ma oszczędzenie pensyy nadporządkowych, wyrachowanych rocznie na niemal 200,000 Złt. i uchwała pożyczki dochodzącey do 3 1/2 miliiona. Przytem zapowiedziano proiekta do prawa, względem nowey ustawy cłowey, która ma uchylić różne obciążenia stanu kupieckiego, a przecież przynosić więcey niż dotychczas, bo do 2 1/2 miliiona; daley względem Loteryi, która do miliiona przynosi, o zatem bez wielkiego sił natężenia innemi przychodami zastąpioną bydź nie może; nakoniec względem uchylenia monopoliium tabaki i względem poboru podatków przez Gminy. Rzadko w ktorem Państwie tak mały iest podatek gruntowy iak w Bawaryi; wynosi bowiem poiedyńczo 1/8 od sta wartości dóbr, wziętey środkową miarą, teraz zaś pięcioraho 5/8 procentu od gruntów, a potróynie 3/8 procentu od domów, razem więc 1 procent od dóbr nieruchomych. — Na tem samem posiedzeniu z powodu zaszłego podania bezimiennego, uchwalono większością głosów, że podania, obchodzące Oyczyznę lub całą iakową korporacyię, za bezimienne uważanemi bydź nie mogą. — Nakoniec Deputowany P. Behr wniosł na nowo okoliczność (iuż na poprzedniczey Sessyi do porządku dziennego odesłaną), że w adressie dziękczynnym podanym Królowi od Izby Radców Państwa, znayduie się wyraz, posądzaiący Izbę Deputowanych o skłonność do ducha rewolucyynego. Po nieiakich sporach zgodzono się na to, że gdy sam Król w mówie zagaiaiącey nie powątpiewai o czystości sposobu myślenia tey Izby, zbytecznie byłoby, podawać o to adress do Jego K. Mości, lecz dosyć iest, wpisać do protokołu oświadczenie Izby w tey mierze, wraz ze wszystkiemi rosprawami i mowami mianemi w tym względzie na sessyi przeszłey i teraźnieyszey. — Na posiedzeniu dnia 28go Lutego odczytano w teyże Izbie Deputowanych niektóre wnioski, a mianowicie: P. Hackera, względem zmnieyszenia liczby adwokatów na prowincyiach; P. Stephaniego, względem zniesienia Loteryi; P. Behra, względem cenzury gazet i pism czasowych; nareszcie P. Hornthala, aby woysko przysięgało na konstytucyię. Ostatni ten wniosek dał powod do długich i mocnych sporów między P. Hornthalem i innymi Deputowanymi; na reszcie uchwalono większością głosów, aby wniosek ten odesłać dla roztrząśnienia do Wydziału 3go, to iest, spraw wewnętrznych. Potem iednomyślną uchwałą wniosek względem cenzury gazet do należnego Wydziału odesłano. Nakoniec Deputowany Baron Guttenberg, na zaskarżenie fabrykanta Czeskiego Leitenbergera, że nie może znaleźć Władzy sądowey przeciwko Fiskusowi woyskowemu, wniosł, aby prosić Króla o wyznaczenie takowey Władzy; rosprawy atoli odłożono do dalszey Sessyi. Ta nastąpiła dnia 25go. Minister przychodów odczytał proiekt do prawa względem podatków. Zdanie sprawy Sekretarza wydziałowego, Radcy nadwornego P. Behra względem roztrząśnienia ustawy o poiedynkach, przyięto do rospraw Izby, wniosek zaś Deputowanego Stephani względem zniesienia Loteryi, odrzucano. Potem dali się słyszeć mowcy w sprawie fabrykanta Leitenbergera, a nakoniec Deputowany P. Behr przełożył Izbie, że gazeta Seymowa mylnie umieściła, iakoby ón dnia 18go podczas rospraw względem przysięgi woyskowey mówić miał: „że woysko chce przysięgać na konstytucyię.“ Podobneż przełożenia uczynili także PP. Hornthal i Köster, tak względem pomienionego iako i względem innych wyrazów, umieszczanych mylnie w gazecie seymowey. P. Behr wniosł

przeto, aby przełożenie iego celem publicznego ogłoszenia wpisano do protokołu, i aby Izba do tegoż ogłoszenia dodała, że ów postępek gazety Seymowey należnie nagania, nie wątpiąc, że Jego K. Mość i cały Naród zgadza się na tę naganę. Wsniosek ten przyięto. Na sessyi dnia 1. Marca nie zaszło nic ważnego. Dnia 3go mianowano Wydział do ułożenia Regulaminu, dla Izby Deputowanych. — Dnia 5. Marca Minister przychodów przełożył teyże Izbie proiekt do prawa względem opłaty cłowey. P. Sturz wniósł, aby Ministrowie nie mieli udziału w obradach Izby; opierał mu się P. Seuffert, proponuiąc przystąpienie do porządku dziennego, na co się zgodzono. Toż samo nastąpiło i z wnioskiem P. Behra „względem wydania instrukcyi o cenzurze, dla utrzymania zapewnioney przez konstytucyię wolności druku", który to wniosek uznano za nieodpowiadaiący okolicznościom czasu, i za niezgodny z duchem i głoską prawa, tudzież z czynnościami Związku Niemieckiego. Potem P. Dangel Deputowany 3go Wydziału zdawał sprawę na wniosek P. Hornthala względem przysięgi woyskowey na konstytucyię. P. Hornthal w wniosku swoim był tego zdania, że gdy Król, Ministrowie, Rejenci, Xiążęta Domu Królewskiego i Obywatele przysięgaią na konstytucyię, więc i woyskowi iako do iednegoż Współeczeństwa należący podobnież przysięgać powinni; żądał zatem, aby to proponować Jego K. Mości." Wydział był przeciwnego zdania, i przedstawiał, że konstytucyia nie wzmiankuie nic o przysiędze woyskowey, że woyskowi nie wszyscy są Obywatelami, a nawet i będący nimi nie maią częstokroć albo lat albo innych własności, potrzebnych do składania przysięgi obywatelskiey, że ich przysięga na wierność Królowi, na artykuły woienne, na posłuszeństwo Przełożonym i na bronienie chorągwi swem życiem, iak z iedney strony iest dostateczną, tak z drugiey strony mogłaby bydź w kollizyi z przysięgą na konstytucyię, według którey żołnierz dopełnienie rozkazu Officera mógłby uważać za nadwerężenie powinności obywatelskiey; że przysięga na konstytucyię byłaby tylko wymuszoną od żołnierza, zaciągniętego według praw przeciwko swey woli; że woyskowość nie ma prawa mieszania się do zarządu Państwa; że ani w Anglii ani we Francyi woysko nie przysięga na konstytucyię, i t. d. Stosownie do tych przełożeń przystąpiono więc do porządku dziennego. — Nakoniec przyięto do rospraw Izby dwa wnioski P. Utzschneidera względem ustalenia zamożności Kraiu przez popieranie rolnictwa i przemysłu, tudzież względem poskromienia bezprawnego handlu i domokrążtwa Żydowskiego. — Powyższe rosprawy względem przysięgi woyskowey zniewoliły garnizon Monachiyski do podania Królowi adressu z prośbą aby Jego K. Mość przekonanym bydź raczył, że w sercach woyska nigdy nie postało żądanie sprzeciwiaiące się tak, iak przysięga na konstytucyię, władzy wykonawczey, którą Monarcha w konstytucyi dla siebie zachował; owszem że woyskowi maią sobie za chlubę wyznać iawnie w obliczu tronu i całego swiata, że żaden czas, żaden stosunek i żadne wpływy nie zdołaią zachwiać stałego przywiązania, które przysięgli Nayiaśnieyszemu Domowi Wittelsbachów i Oyczyznie swoiey, a które ich nierozerwanemi ogniwy do Jego K. Mości przywięzuie. etc. etc. — Podobne adressa popodawały późniey prawie i wszystkie inne pułki i garnizony. — 130 podrzędnych urzędników Bawarskich podało skargę przeciwko gazecie Seymowey o umieszczenie krzywdzącego honor ich artykułu pod tytułem: „Galeryie". Królewski Sąd w Monachium odrzucił skargę i skazał skarżących na zapłacenie kosztów processu. — Dnia 10. Marca umarł w Monachium Nestor filozofów Niemieckich Fryderyk Henryk Jakobi w 77mym roku życia swoiego.

Rozporządzeniem W. Xięcia Badeńskiego z dnia 2go Marca odroczone zostało Zgromadzenie Stanów do dnia 20go Kwietnia, ponieważ Ministrowie nie mogą wygotować wcześniey proiektów do prawa, które obu Izbom podane bydź maią. — Rozporządzeniem W. Xięcia Hesskiego z dnia 18go Lutego ogłoszono, że Zgromadzenie Stanów nastąpi w Maiu roku przyszłego 1820. — Celem ułożenia konstytucyi stanowey dla Xięztwa Holszyńskiego ma na nowo zwołaną bydź Kommissyia do Kopenhagi na dzień 5. Kwietnia r. b. — Tegoroczne posiedzenie Stanów Xięztwa Nassauskiego zagaił Xiąże mową, mianą z tronu, a nazaiutrz dyryguiący Minister Stanu przełożył Zgromadzeniu stan Państwa. — Seym Weymarski odbywa się iuż od nieiakiego czasu, lecz nie w stolicy, tylko w miasteczku Dornburgu, gdzie znayduie się letni pałac Xiążęcy. Przedmiotem obrad są: połączenie dawnych i nowych Kraiów, długi Stanu, przygotowanie iednakowego systematu podatkowego, reforma sądownictwa, i popieranie instytutów oświaty. — Seym w Xięztwie Sasko-Hildburghauseńskiem zagaiony został dnia 9go Lutego. — Dnia 22go Lutego obchodzono w Hamburgu 200 letnią rocznicę założenia tamecznego Banku.